

JAARPLAN 2023

Publicatie van de Rekenkamer Woerden
Betreft: jaarplan 2023
Vastgesteld op: 31 maart 2023

Postbus 45
3440 AA Woerden
Rekenkamer@woerden.nl

Inhoud

1. Doel en werkwijze van de rekenkamer.....	4
2. Onderzoeken in 2023	5
2.1 Onderzoeksagenda.....	5
2.2 Kapitaalgoederen.....	5
2.3 DoeMee-onderzoek: ondersteuning van de volksvertegenwoordiging.....	5
2.4 Andere onderzoeken in 2023.....	6
3. Overige activiteiten van de rekenkamer.....	6
3.1 Monitoring.....	6
3.2 Communicatie intern en extern.....	6
3.3 Contacten met andere rekenkamer(commissie)s	7
3.4 De gevolgen van de Wet Versterking decentrale rekenkamers	7
4. Beschikbare middelen.....	8
Bijlage 1 Overzicht functies leden rekenkamer	9

1. Doel en werkwijze van de rekenkamer

In navolging van de in 2002 ingevoerde Wet dualisering gemeentebestuur, heeft de gemeenteraad van Woerden op 1 april 2004 een rekenkamer ingesteld. De rekenkamer (commissie) onderzoekt de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur (Gemeentewet art. 182, eerste lid). Dat betekent dat de Woerdense rekenkamer onafhankelijk onderzoek uitvoert dat bijdraagt aan het verbeteren van de kwaliteit van het openbaar bestuur. Zij onderzoekt onderdelen van het gemeentelijke beleid en richt zich daarbij op de genoemde aspecten doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid. De uitkomsten van de onderzoeken kunnen de gemeenteraad in zijn kaderstellende en controlerende rol ondersteunen.

De rekenkamer ziet het controleren van de doelmatigheid in eerste instantie als taak van de gemeentesecretaris, hoewel het gemeentebestuur hier eindverantwoordelijke voor is. De accountant controleert op zijn beurt de rechtmatigheid van het gevoerde beleid. Hoewel de gemeenteraad ook in de controle van de doelmatigheid en rechtmatigheid verantwoordelijkheid draagt, is de raad primair bezig met het controleren van de doeltreffendheid van het gevoerde beleid. Vanuit dat inzicht zal de Woerdense rekenkamer prioriteit geven aan de onderzoeken die de controlerende functie van de gemeenteraad kunnen ondersteunen. Daarom doet de rekenkamer in eerste plaats onderzoek naar de doeltreffendheid van het beleid. Hierbij staat de vraag *“Is er gerealiseerd wat de gemeenteraad voor ogen stond?”* in de regel centraal. Dit sluit onderzoek naar doelmatigheid en rechtmatigheid overigens niet uit. Hoewel het lijkt of daarmee de onderzoeken van de rekenkamer vooral op de controlerende rol van de raad gericht zijn, is het nadrukkelijk ook de bedoeling dat de kaderstellende rol van de raad daarbij aan de orde komt. Wat kan de raad voor lessen trekken uit het verleden om in de toekomst op een duidelijkere manier kaders te stellen.

Aanvullend hierop heeft de huidige rekenkamer haar eigen missie en visie op het rekenkamerwerk geformuleerd, namelijk gedegen onderzoek doen naar het gevoerde beleid in Woerden, waarbij de nadruk ligt op een bijdrage aan verbetering van het werk van de gemeenteraad en niet op het afrekenen op fouten of misverstanden. De rekenkamer wil nadrukkelijk geen ‘afrekenkamer’ zijn.

Op de webpagina van de rekenkamer is de [werkwijze](#) gepubliceerd. Die bevat onder meer het huishoudelijk reglement, een beschrijving van de taken en stapsgewijs de uitwerking van het onderzoeksproces. De rekenkamer ziet dit document als richtlijn voor het rekenkamerwerk. In goed overleg en wanneer de situatie daarom vraagt, kan hiervan worden afgeweken.

De rekenkamer staat open voor suggesties voor onderzoeksonderwerpen van zowel bewoners als raadsleden. Deze suggesties kunt u mailen naar rekenkamer@woerden.nl.

Omdat de onderzoekscapaciteit van de rekenkamer beperkt is moet zij keuzes maken tussen mogelijke onderzoeksonderwerpen. In willekeurige volgorde zijn de keuzecriteria:

- Het onderwerp is van bestuurlijk belang, gelet op de prioriteiten binnen het gemeentelijk beleid;
- Er is sprake van een maatschappelijk belang;
- Er is sprake van een financieel belang;
- Er is sprake van risico's voor de doelmatigheid, doeltreffendheid en/of rechtmatigheid;

- Het onderwerp is niet onlangs onderzocht, of zal binnenkort onderzocht worden door anderen (het college uit hoofde van artikel 213a van de gemeentewet, de accountant, een onderzoeksbureau etc.)

Een onderzoeksonderwerp hoeft niet aan alle bovengenoemde criteria te voldoen.

2. Onderzoeken in 2023

2.1 Onderzoeksagenda

Afgelopen jaar zijn via verschillende wegen ideeën ontstaan voor mogelijke onderzoeksonderwerpen, zoals de actualiteit, onderzoeken uit andere gemeenten en debatten in de gemeenteraad. Hieruit is een longlist gevormd van twaalf onderwerpen. Tijdens de najaarsbijeenkomst met de gemeenteraad op 8 december 2022 zijn deze voorgelegd aan de raadsleden. Daarnaast is de raadsleden gevraagd om suggesties te doen.

Onderdeel van de agenda 2023 zijn de reeds lopende onderzoeken naar kapitaalgoederen en de ondersteuning van de volksvertegenwoordiging. Deze zullen naar verwachting in het eerste kwartaal van 2023 worden aangeboden aan de gemeenteraad.

2.2 Kapitaalgoederen

Eind 2021 vroeg de rekenkamer zich af of er goed inzicht is in de financiering en de onderhoud- en vervangingssystematiek van de kapitaalgoederen van de gemeente Woerden om de gewenste maatschappelijke effecten van het beheer van de openbare ruimte te realiseren. In maart 2022 is onderzoeksbureau Partners&Pröpper gestart met het onderzoek naar de instandhouding en financiering van kapitaalgoederen van de gemeente Woerden. Het daarmee verkregen inzicht kan de raad in haar kaderstellende en controlerende rol ondersteunen bij het nemen van beslissingen hierover om zo de maatschappelijke opgave van het beheer van de openbare ruimte te verwezenlijken.

Voor dit onderzoek is commissielid Wiebe Blok aangesteld als trekker en dit zal rond februari 2023 gepubliceerd worden.

2.3 DoeMee-onderzoek: ondersteuning van de volksvertegenwoordiging

Jaarlijks voert de Nederlandse Vereniging voor Rekenkamers & Rekenkamers (NVRK) een landelijk onderzoek uit naar een voor alle gemeenten relevant thema. Dit jaar gaat dat over de ondersteuning van de volksvertegenwoordiging in het decentraal bestuur.

Doel van het onderzoek is vast te stellen op welke wijze de volksvertegenwoordigingen van decentrale overheden momenteel worden ondersteund. Er is gekozen voor een benchmark aanpak: op basis van een vergelijking van cijfers van verschillende categorieën kan gemakkelijk een vergelijking tussen (categorieën van) gemeenten worden gemaakt.

Het onderzoeksbureau PBLQ is geselecteerd om dit onderzoek uit te voeren. De resultaten zullen naar verwachting in het tweede kwartaal van 2023 opgeleverd worden.

Voor dit onderzoek is commissielid Marie-Louise van Muijen aangesteld als trekker.

2.4 Andere onderzoeken in 2023

December 2022 deelde de rekenkamer tijdens een gesprek met vertegenwoordigers van de gemeenteraad mee dat er plannen waren om een doorwerkingsonderzoek te starten. In een dergelijk onderzoek wordt onderzocht in hoeverre de aanbevelingen uit rekenkamerrapporten zijn opgevolgd. Omdat uit een vooronderzoek bleek dat de rekenkamer tussen 2017 en 2020 geen rapporten heeft opgeleverd en mede door corona ook de jaren daarna de productie van de rekenkamer achterbleef bij de planning en de verwachtingen is besloten dit onderzoek niet te starten. De raad wordt daarover met een brief geïnformeerd.

In diezelfde bijeenkomst meldde de rekenkamer de plannen voor een onderzoek naar de effectiviteit van de inzet van extra financiële middelen voor de handhaving door een vierde BOA. De rekenkamer heeft begin 2023 besloten dit onderzoek niet te starten omdat er op het moment van de geplande start van het onderzoek een vacature bij de gemeentelijke BOA's was ontstaan.

De rekenkamer zal begin mei een keuze maken voor twee in 2023 te starten onderzoeken. Besloten is dat er voorstudies worden verricht naar de volgende vier onderwerpen:

- Verwerking van de wijzigingen in de WGR+
- Subsidiebeleid
- De opvang van statushouders
- Verkeersveiligheid

3. Overige activiteiten van de rekenkamer

3.1 Monitoring

De rekenkamer blijft op de hoogte van wat er speelt in Woerden en in de Woerdense politiek. Dit doet ze door raadsstukken te lezen, door de communicatiekanalen van de gemeente bij te houden en de lokale media te volgen. De secretaris houdt de leden van de rekenkamer op de hoogte van andere belangrijke ontwikkelingen binnen de gemeente.

3.2 Communicatie intern en extern

Met de raad is afgesproken dat de rekenkamer twee keer per jaar in een voor- en najaarsbijeenkomst met raadsleden in gesprek gaat om te peilen wat er leeft in de raad en welke verwachtingen de raad heeft van de rekenkamer en haar onderzoeken. Deze bijeenkomsten kunnen gecombineerd worden met andere bijeenkomsten, zoals toelichting op onderzoeken. Raadsleden worden geïnformeerd bij de start van een nieuw onderzoek, bij de afronding van een onderzoek, en over het jaarplan en de jaarverantwoording.

Omdat de hierboven genoemde voor- en najaarsbijeenkomst slechts een beperkt aantal keren is doorgestaan overweegt de rekenkamer een adviesgroep in te richten die bestaat uit een aantal raads- of commissieleden. Een adviesgroep kan de leden van de rekenkamer voorzien van advies over lopende zaken. Omgekeerd kan de rekenkamer de leden van de adviesgroep raadplegen over de precieze verwachtingen bij voorgenomen of gestart onderzoek door de

onderzoeksvragen te bespreken. Afhankelijk van de behoefte kan een aantal malen per jaar worden overlegd.

De voorzitter van de rekenkamer onderhoudt daarnaast periodiek contact met de griffier, de voorzitter van het presidium en met leden van het college. Ten tijde van een onderzoek onderhoudt de secretaris contact met de betrokken ambtenaren en onderzoekers. In de evaluatie van het onderzoeksproces kan onder meer de gemeentesecretaris worden betrokken.

De rekenkamer heeft een pagina op het raadsinformatiesysteem van de gemeenteraad van Woerden. Via die pagina kan de rekenkamer de raad en inwoners van Woerden op de hoogte houden van haar activiteiten. Daarnaast kondigen zij nieuwe onderzoeken aan via de Woerdense Courant.

3.3 Contacten met andere rekenkamer(commissie)s

De rekenkamer onderhoudt contact met collega's en andere rekenkamer(commissie)s via diverse kanalen. De leden van de rekenkamer wonen landelijke en regionale bijeenkomsten bij die worden georganiseerd door de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamers (NVRK). Twee leden van de rekenkamer zijn tevens lid van een andere rekenkamer en opgeleverde onderzoeken worden naar de rekenkamer(commissie)s in de omgeving gestuurd.

3.4 De gevolgen van de Wet Versterking decentrale rekenkamers

In 2022 is zowel de Tweede als de Eerste Kamer akkoord gegaan met een nieuwe wet die betrekking heeft op rekenkamers: de Wet Versterking decentrale rekenkamers. In vier punten komt de nieuwe wet op het volgende neer:

- De raad moet een Rekenkamer instellen. Hierin zitten geen raadsleden.
- De raad moet beslissen hoeveel leden de Rekenkamer heeft.
- De raad moet beslissen hoeveel geld de Rekenkamer krijgt.
- De raad benoemt de leden van de Rekenkamer. Bij twee of meer leden benoemt de raad een voorzitter. Bij een lid benoemt de raad een plaatsvervangend lid.

De belangrijkste wijziging voor gemeenten is het afschaffen van de zogenaamde rekenkamerfunctie: raadsleden mogen geen zitting meer hebben in de rekenkamer. In Woerden bestaat de rekenkamer al uit drie externe leden. Ook aan de andere punten wordt in Woerden al voldaan, maar omdat de rekenkamer van Woerden formeel nog een rekenkamercommissie zal de verordening van de rekenkamer moeten worden aangepast. De rekenkamer Woerden zal samen met de griffie bezien wat de eventuele gevolgen zijn voor de huidige werkwijze en verordening van de rekenkamercommissie.

Een ander belangrijk punt in de nieuwe wet is dat het college verplicht wordt om jaarlijks te rapporteren hoe aan de aanbevelingen van de rekenkamer opvolging is gegeven. De rekenkamer wil graag meedenken op welke wijze deze wettelijke verplichting vormgegeven kan worden.

4. Beschikbare middelen

Voor het uitvoeren van haar activiteiten heeft de rekenkamer ter beschikking:

- De inzet van haar drie leden;
- De inzet van de ambtelijk secretaris;
- Het toegekende budget.

De drie leden inventariseren te onderzoeken onderwerpen en besluiten gezamenlijk tot het daadwerkelijk (laten) uitvoeren van onderzoeken. Bij toerbeurt begeleiden ze als trekker de uitvoering van de onderzoeken en nemen ze het initiatief bij het trekken van conclusies en het formuleren van aanbevelingen.

In de uitvoering van haar taak wordt de commissie vanuit de griffie ondersteund door een ambtelijk secretaris. De kosten hiervoor worden gedekt vanuit de post *ondersteuning van de raad, personele kosten*. De functie van secretaris wordt vervuld door Annemieke Strijers.

Voor de onderzoeken en de overige activiteiten is in 2023 een budget beschikbaar van € 52.000. Het totale bedrag wordt als volgt verdeeld:

- Extern onderzoek	€ 31.540
- Vergoeding leden	€ 16.860
- Reiskosten	€ 600
- Overige/onvoorziene kosten	€ 3.000
	----- +
<i>Totaal</i>	
Jaarbedrag	€ 52.000

Bijlage 1 Overzicht functies leden rekenkamer

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de huidige functies van de leden van de rekenkamer.

De heer drs. Steven Dijk (voorzitter)	<p>Bezoldigd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter rekenkamer Doetinchem • Partner Public Finance groep <p>Onbezoldigd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter kunstenaarsvereniging Kunstzin Diemen • Voorzitter Stichting Kunst in Sport Diemen
De heer drs. Wiebe Blok RO	<p>Bezoldigd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Werkzaam in consultancy, risicomangement, control & audit, interim-, project- en verandermanagement • Lid rekenkamer gemeente Kaag en Braassem • Examinator deeltijdopleiding Bedrijfskunde
Mevrouw dr. Marie-Louise van Muijen	<p>Bezoldigd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Griffier gemeente Krimpenerwaard <p>Onbezoldigd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter Humanitas Midden-Holland